

První trimestr - vyšetření kolem 12. týdne těhotenství

Screening vrozených vývojových vad

Ve 12. týdnu těhotenství je cílem vyšetření zjistit, že plod nemá žádnou zásadní strukturální vadu a provést takzvaný screening I. trimestru. Screening I. trimestru slouží ke stanovení výše rizika toho, že plod má jednu ze tří nejčastějších chromosomálních vad. Těmi jsou Downův syndrom (trisomie 21), Edwardsův syndrom (trisomie 18) a Patauův syndrom (trisomie 13). K vyšetření odesílá ošetřující gynekolog. Pokud má žena žádanku, je vyšetření hrazeno pojišťovnou. V opačném případě si část vyšetření hradí sama. Cena vyšetření se řídí platným ceníkem. Některé zdravotní pojišťovny v rámci těhotenských balíčků poskytují finanční částku, kterou je možno čerpat jako kompenzaci úhrady screeningového vyšetření.

Screening spočívá v ultrazukovém vyšetření a v krevním odběru. Výsledek je k dispozici odpoledne v den provedení vyšetření. U 97% těhotných je screening negativní, riziko je pod určenou hranicí (1:300) a není potřeba žádné další doplňující vyšetření. Další ultrazukové vyšetření plodu je prováděno ve 20. týdnu těhotenství (případně v 17. týdnu, viz dále).

U 3 % těhotných je screening pozitivní (riziko je vyšší než 1:300). Těmto ženám je výsledek zatelefonován a je jim nabídnuto definitivní vyšetření – odběr choriových klků nebo odběr plodové vody (invazivní vyšetření). Odběru předchází genetická konzultace, na které je těhotné vše podrobně vysvětleno. U většiny žen s pozitivním screeningem se invazivním vyšetřením chromosomální vada u plodu nepotvrdí.

Screening funkce štítné žlázy v těhotenství

Dostatek hormonů štítné žlázy a dostatečný přísun jódu v graviditě je velmi důležitý pro správný psychomotorický vývoj plodu. Jejich nedostatek či nevyváženost může způsobit častější potraty, předčasné porody a také zdravotní komplikace novorozence po porodu a to i v případě, že porucha hormonů štítné žlázy je tzv. skrytá (bezpříznaková).

Vyvážená funkce štítné žlázy je pro zdárný průběh těhotenství velmi důležitá a to už od začátku těhotenství. Těhotným, které nejsou sledovány endokrinologem, nabízíme toto vyšetření jako součást našeho screeningového vyšetření chromosomálních a vývojových vad I. trimestru gravidity.

Pokud je potřeba upravit funkci štítné žlázy je žádoucí, aby byla léčba zahájena co nejdříve. Záchyt poruch funkce štítné žlázy je častý a relativně velkému procentu těhotných žen je doporučeno začít užívat medikamentózní terapii.

Při screeningu I. trimestru je vzorek krve odeslán k laboratornímu vyšetření látek, které jsou ukazateli funkce štítné žlázy. Výsledek odběru je k dispozici spolu s výsledkem screeningu vrozených vad.

Pokud je nalezena odchylka, odesíláme ženy ke konzultaci a dalšímu vyšetření k endokrinologovi, který zhodnotí celkovou funkci štítné žlázy a určí další postup (nasadí potřebnou terapii, určí čas další kontroly). V případě zájmu je možné využít naši endokrinologickou ambulanci FNOL.